

PELKKÄÄ FEIKKIÄ?

Valeutiset ja 8 muuta tapaa johtaa harhaan

FAKE

Valeutinen

- Valheellista sisältöä, jonka tarkoituksena on johtaa harhaan.
- Asiayhteydestä irrotettuja kuvia ja videoita voidaan käyttää "todisteina".
- Voi matkia luotettavina pidettyjen lähteiden ulkoasua.

Klikkiuutinen

- Huomiota herättävät, raflaavat otsikot.
- Herättää uteliaisuuden pimittämällä tietoa.
- Jutun sisältö ei aina vastaa otsikkoa.

Markkinointi

- Osa markkinoinnista naamioidaan näyttämään toimitetulta jutulta.
- Sisältöä ei tunnista mainonnaksi, jos sitä ei ole erikseen merkitty.
- Voi vaarantaa journalistisen riippumattomuuden.

Populismi

- Suosii joitakin ihmisryhmiä ja jättää toisia ulkopuolelle.
- Omaa näkemystä vahvistavaa tiedon tulkintaa ja valikointia.
- Tunteisiin vetoavaa kielenkäyttöä.

Virhe

- Tietoa voidaan tulkita ja esittää virheellisesti.
- Tiedon lähde voi osoittautua epäluotettavaksi.
- Kaikki mediat tekevät virheitä. Vastuulliset toimijat korjaavat virheensä.

Satiiri tai jekku

- Yhteiskunnallisia huomioita tai huumoria.
- Tarkoitus voi jäädä epäselväksi.
- Voi johtaa harhaan, jos lukija ottaa jutun todesta.

Salaliittoteoriat

- Monimutkaiset ongelmat yksinkertaistetaan salaliiton aiheuttamiksi.
- Eri mieltä olevat asiantuntijat nähdään salaliiton jäseninä.
- Vastaväitteet voivat jopa vahvistaa uskomusta.

Näennäistiede

- Esim. ihmehoidot, rokotevastaisuus ja ilmastonmuutoksen kieltäminen.
- Ristiriidassa asiantuntijoiden ja tutkitun tiedon kanssa.
- Voi käyttää yksittäisiä tutkimustuloksia harhaanjohtavasti.

Propaganda

- Vallankäyttäjien, yritysten ja muiden organisaatioiden toteuttamaa.
- Pyrkii vaikuttamaan ihmisten arvoihin, tunteisiin ja ymmärrykseen.
- Luo ilmiöistä yksipuolisen kuvan.

Vaikuttimia harhaanjohtamisen takana

Raha

Valta

Huomio

Aate

Ajanviete